

مجله تاریخی و جغرافیایی

مطبعه و محل اداره :

جغفال اوغلانده امنیت
صندوقی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۲ نومرو

امطار :

مسلمکمزمووافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیانده و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه بحث ایررد هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹
		فرانق

آلتیجی جلد

۲۳ رجب الفرد ۱۳۲۹ پنجشنبه ۷ تموز ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۵

« کمر اهل کدر که عما لینه طالمش ،

» بر رهبر اولور نجم امل یوقده بونالمش !

شمدی به قدر هیچ بر شاعر « مؤمنله مرحمت الهیهی » استرحام
ایتد کدن سوکره « ملحدلهده بر حد اعظمی » مرحمت « ایسته مهیی
خاطر ایه جق قدر علو جناب ایله مترافق بر علو ایمان کو ستره مه مشدر .
§ شو مصراع شیمدی به قدر باشقه شکلدرده باشقه لری طرفندن ده
سویلندیکی ایچون کوزل دکل :

« هر ذرده آهنگ جلالک طویولورکن »

« نغمه ده لسانلر انطاق »

شو مصرع معظم اوقوندینی زمان انسان نامتناهی دن آقوب
کلن بر عمان اصوات ایچنده قالیور :

« هر نغمه ده بیکارجه لسان ناطق اولورکن . »

§ شو بیتده کی « طی » و « شی » قافیه لری فنا :

« حکمک که تحکم ایده من سیرینه برشی ؛

» بر آنده بو پایانسز اولان جوی ایدر طی .

توحید حقنده کی مطالعات عاجزانه مه ده بوقدر . شیمدی « مزارلق »
منظومه سنه کچورم .

مدحت جمال

صراط مستقیم اداره خانه سی واسطه سیله بروسه مبعوث
محترمی طاهر بك افندی به

بررجا :

مشتاقان علم و معرفتی کونا کون معلومات ایله وایه دار فیض و مفخرت
ایدن تراجم احوال و مشاهیر اسلامه دائر ارشاد اتکیز میاننده او ، تا
مغلوب فرانسه ایمپراطوری ناپولین و نابارتی رجعت قهقری به او غرادران
عکا قلعه سی محافظی سرای بوسنه لی جزار احمد پاشانک نام بلندی
کور یله مامش و میرمشار الیهک ترجمه حالنه دائر قاموس الاعلامده کی مقصدی
تأمیننه غیر کافی ایکی سطر یازیدن ماعدا هیچ بریده معلوماته تصادف
ایدیله مامش اولمغله قدر ناشناس لغزه خاتمه ویرمک ایجاب ایدن بویله
بردورده گوشه نسیانه آتیلان بوالماسپاره ملینک آرتق احیاسنه دلالت
بیورلمسی متمنادر افندم .

سرای بوسنه لی فیضی

دارالفنون الهیات شعبه سی مداوملرندن

عالم اسلام :

آرقه دن چویرمه . .

تاریخده مجاهدات سیاسیة نك هر هانگی صحیفه سینه عطف نظر
ایدلسه ، اوراده بر انکلیز سیمای حکومتیه راست کله مک تمکنسزدر .
حریت بشریه نك بو ایلك مجاهدی اولان غیور ، فقط معتدل قوم :
عصر لردنبری کنیدیسی ایچون چیزیلان خریطه استقباله کمال سکونله

وقفط شاهانه بر ظفرله ایلروله مکدن کیری دورمیور . آهسته ،
لکن متین و آهنین خطوملر ، دور اندیش و بی قسور غیر تندرکه
ظفری تأمین ایدر . انکلیز قومی بویله یورور و بویله چالیشیر . .

هندستان معموره کرانه پاسنه کیتمک ایچون امید برونی
دولاشمنی زائد کورن ؛ سطوت بحریه سینه ، شرف ملیسینه بر شین
عد ایدن بو ملت : سپته بوغازینی ، بحر سفیدی ، سویشی باب
المندی زیر قبضه اداره سینه که چیره رک القیسه بر هند و ثروت
یولی تأمین ایلدی ، جغرافیایانک حدودینی ، شکل و شمائلنی
بوزدی ده ، ینه سکوتی بوزمادی . . یورودی ، سکونت ، اعتدالله ،
ثبات و متانتله یورودی . راه آمانله چیقان نه قدر مانعلر وارسه
وارلقی سطوتی ، سیاستی کو ستره رک هپسینی ، اوت هپسینی سوکدی ،
آندی .

امانه دوغرو یورورکن البتده ، زحمتلر ، مشقتلر چکدی .
فقط ثبات و متانت . . ایسته بو ایکی دمیر خصلتدرکه اونک چهره
سیاسته بر چین فتور قوندوره مادی .

انکلیز ، نه مقصدله چالیشیور . . انکلیز سیاستنک نقطه توجهی
هدفی نهدر ؟ . . بونی بیلیمک ، عثمانیلرجه حیات و محات مسئله سی در .
چونکه هندستانه دوغرو آقان انکلیز انظار و آمالی بزم ساحلر مزه
بزم حدود مزه ، بزم مملکت مزه اوغرامدن کچمز . بویله قول قوله
بزمه و بزم مملکت مزله مناسب بیدار اولان بر رفتار سیاسته ، نصل
اولورکه ، بیکانه قاله بیلیرز ! .

افکار عمومی به ایله مطبوعات عثمانیه بو مسئله ایله پک چوق
اوغراشدی . فقط مسئله ، ینه مسئله در ؛ بیتمش ، سونمش دکل ،
بلکه ده هنوز و دایما شدید بر فوران خفی ایله کوکله یوکسه لن بر
پولتیقه وولقانیدر . بو وولقان ، وحدتینک وولقانی کی کلوب
که چیچی دکدر . بو ، اویله دساس بر وولقاندکه آرزمانده
توکه نمر ؛ حکمی انکلیز دولتی ایله برابر ایدیر .

کیم نه دیرسه ، دیسون . . حسن نیت و حسن تفکر سیاست و منفعت
ایشنه کیره مز . . بین الملل و بین المطبوعات « منافع دولیه » ترکیب و تعیر
صریحی وارکن حسن نیت و تعمیم مدنیت کی ظاهرده روح و فکری
اوقشایان ، فقط حقیقته بر زمرة بشری اغفال ایچون قوللانیلان قوری
وبی معنا سوزلره اعتماد ایده جک بردورده دکلز .

کیم چیقوب ده افکار عمومی به انکلیز سیاست وولقانی قیغیلرینک
مثلا یمنده ایقاع حریق اختلال ایتدیکنی تأمین ایده بیلیر ؟ کیمسه .
چونکه بو تأمیناتی ویره جک اولان ذات محترم ، اول امرده ، هندستانی :
بحر محیط هندی ساحلندن آلهرق فرانسه نك غرب شمالیسنه نقل ایتمکه
مجبوردر !

انکلیزلر ، نه یایمق ایسته یورلر ؟ . .

اول امرده هند یولی قوی بر اساسه ربط ایتمک . صوکر ا هند -
ستانی مصرله محدود ایده رک اورته یره : انکلیز قوتی ، انکلیز
حاکمیتی ، انکلیز سیاستی آلتنده بر « خلافت عربیه ! » تأسیس

ایله مک که بونک براوجی بنه-الله ، عدن ؛ اوبر اوجی بحرسفید وخرطومدر .

هندستانی ، بلوچستانی تمامیه ضبط ایتملری ، مصری اشغال قوی آلتنه آلملری ، عدنی آله ایلملری ، تقسیم معلومه ایرانک جنوبلری نیمه ملری ، بصره کورفرزنده برحق آراملری ، کویت اوزرنده برحق حمایت وبلکده حاکمیت ایسته ملری .. دها ، دها برچوق شیار بوادعمره صریح و قطعی برر دلیلدر .

بوأمله وارمق .. تدریجی وعاقلانه برخط حرکت تعقیبیه منوط ایسه اوئی انکلیزلر کمال موفقیتله تطبیق ایتمکده در .

فقط یازیقار اولسون که انکلیزلر ، بوندن برعصر اول ، ناپولیونک نامنه چیزدیگر طریق ظفرده بویله آهسته ، امین و بی فتور یورورکن . . . استقبالک آغیر « محکومیت و تابعیت بویوندوروغی » آلتنه کیره جک اولان بزله ، اسلاملر بوکردابی آماندن بی خبرز . خبردار اولانلر من وارسه بیله آز وحتی اونلرک برچوغی ده وجدانی او آمله خدمت ایچون صاعش حیتسزلردر .

کرک جهلمزله ، کرکسه وجدانسزلغمزله بیک اوج یوز بو قدر سنهک دینیزی مزار فلا کته کوتورمکده اولدوغمز کبی بو حالدن بی خبر اولان بونجه امت اسلامییه بی ده محکومت وفلاکت جهنملرینه آتمقدن حذر ایتمیورز ، اوتامیورز!

مملکت مزه انظار استیلاسی دیکمش دشمن ملتر ، فتح واستیلا پولتیقه سنی « حلول مصلحانه » شکله قویمشدر . بر مملکتی تخریب و استیلا ایچون او مملکتدن ، کندیلرینه قارشی چیقهرق حرب ایده . جک ، قان دوکه جک و قان آقیده جق اولان قوتی احما ایتک و او مملکتی کندیلکندن مجبور سقوط ایتک . . . ایشته خط حرکت ! چونکه بوصورتی حیاتک قیمتی تقدیر ایدن بشریت غربیه حاضریه دها ملایم بولمشدر .

مملکتارنده دارالب قلمش ، ثمره سمینی آراتق طوپراقدن آله-مامنه باشلامش اولان او غرب ، او کثرت نفوس : ذلیل ، حقیر ، سفیل ، سرسری و پریشانی اولسون ؟! .. اونلرک سرایلری ، سعادتلری ، اذواق بی نهایتلری کیم ونه احضار ایده جکدر ؟ ایشته هدف بوراده تعین ایدی-ور . شهرلره میلیون ، میلیون بریکمش و کوندن کونده چوغالمقده بولونمش اولان او خلقک سعادت ، او خلقک حیاتی ، او خلقک بختیارلنی لازم . . . ایشته مقصد !

فقط هرملت ، هرملت قویه توسیع سطوت وتأمین ثروت ایدرکن برضعیف حکومتک ، بر بیچاره ملتک حیاتندن و حدودندن معموره لر ، سعادتلر ، خانمانلر ، حاصلی انسانلر ییقار ، آلیز . . .

بز مملکت مزی ، بوسویملی دیاری اومقصدک پای استحقار وتجاوزی آلتنده می کورمک ایسته یورز ؟ خایر . او یله ایسه هر عثمانی برانکلیز قافاسیله بومملکتی نیچون دوشونمیور ! . . .

یمن . . . بولایتمزده مسکون اولان وطنداشلمز و دینداشلمز ، عربستان شبه جزیره سنک جنوبنده او یله قانلی بر مشعله اختلال

یا قشلردر که اونک نتیجه سندن کندیلرینک ده فلاکت و ندامتی محقق . انکلیز تشویقاتیله ، تشویقات خفیه سیله الارینه خلافت و عربلق نامنه شقاوت بایراقلری آلان یمنی وطنداشلمز ، عقللرینی باشلرینه آلسو-نر ! . . . انکلیزلر ، هیچ بروقت یمنلینک قره کوزارینه مائل اولمازلر و هیچ بروقت یمنلینک حق وسعادت دوشونمزلر و دوشونه مزلر . اونلر ، یالکیز هندستاندن نبعان ایدن سیل ثروت و سامانک لوندره سوقاقرینه سهیل وامین اوله رق آقسندن بشقه هیچ برشی دوشونمک ایسته مزلر . بو ، بر حقیقت ریاضیه در .

دولت عثمانیه نک هندستان و هند یولی ایله صمیمی وقوی بر رابطه سی واردر . عثمانیلرک اعلان حریتی ، اورابطه دن استقبالده استفاده ایتکده بر چیغیر ، بر علامت مخصوصه دیمک ایسه انکلیزلر البتده اوئی آلقیشلامازلر . بو ، او یله بر حقیقتدر که ایکی کره ایکی درت ایدر کبی قطعیدر . بناء علیه ، انکلیزلر صورت ظاهرده حریت عثمانیه بی اوقشایه رق ، بعضاده حتی آلقیشلایه رق داخل ملکمزده او یله خفی ، او یله مدهش روللر اوینیورلر که یالکیز بوندن ارباب فراست و رجال سیاست خبردار اوله بیلیمکده در . وطنمزلک هاکی جانبیه باقسه ق براختلال یانغینی ، بر صدای سلاح ، بر برق جهل کوزه چاریور . انسان کندی وجودینک قلبنه شیش صوفق ایسته مز ، فقط بز او یله یاپیورز : بو ، بر جنت مدهشه در .

املنه موفق اولمق ایچون میایونلر صرفندن قاجایان انکلیزلر ، بو کندی حکومتنه قارشی سلاح عصیانہ صارلمش اولان یمن امامنک اختلالی سورولری آره سنه مهتدی مفسددر کونده ره رک چالیشبورلر امامک وجدانی صاتیلمامش اولسه بیله وطنه ، عثمانیلغه ، هله وهله اسلاملغه زهرلی بر عقرب کبی ایراث مضرت ایتکده در . امام حقیقت حالی ادراک ایتسه بیله یه فکر نده ثابتدر . او ، دائماً بزه قارشی بر اختلالی در . کندیسنی صنعاده مدبدب و مزهر بر سریر خلافت اوزرینه اقعاده راضی کبی کورونن انکلیز ریاللری ، بر کون کلیرک ، ابابیل قوشلرینک اجدادینک تپه لرینه یاغیدر دقلری طاشلر کبی تنک بالاسنه اینه جکدر . فقط تأسف اولنور که بو مضرت یالکیز کندیسنه دکل ، بر دفعه بزه دوقونه جق ، بزم ایچون آرقه دن چویرمه اوله جق و بو مذبت قطعه ده کی شمیدیکی بو جنبیه لی جاهل خلقک محو و خراب اولسنی انتاج ایده جکدر .

بناء علیه دولت عثمانیه نک حیات واستقبالی عربستان شبه جزیره-سنده ایسه یعنی آراتق دوشونمیلدر . . .

امام و ادریس کبی اسلامیتک اضمحلالنه دوغرو یوروین شدید قوتلرک ازاله سی لازم کلیر . یمنک تخلیه سی دولت عثمانیه نک افلاسی دیمکسه بوراده کی حالت سقیمه نک دها زیاده کسب اتساع وقوت ایتمه سنه میدان ویرمیه رک محو وافقاسی حکومت مزه بورجدر . بز اول و آخر یمنده تأسیس نفوذ ایچون سطوت عسکریه یه محتاجز .

بوراده اماملر ، ادریسلر شریعت ایستلرلمش . عجائب ! . . . شریعتی ییقمغه ، اسلامیتی باتیرمغه چالیشانلر فصل اولورده شریعت

اون کون مقدم قولرا پک زیاده تهدیدکار بر وضعیت آلدیغندن کویلیلر حکومتی مراجعت ایتیشلر. ناحیه مرکزی اولان طاوشانلی ده قولرا اجرای تخریبات ایتیمکده اولدینی کبی مذکور ناحیهیه مربوط قراده مصابین ووفیاتک مقداری قورقنچ رقلره بالغ اولمشدر. «شویله بر وضعیت آلمیه قارشیننده هر حیثی عثمانلینک قلمبده درین بر اذا حس ایتامسی ممکن دکادر؛ هریرده تکشیر نفوس ایچون عقله کلن کلین بیک درلو وسائطه مراجعت اولئیور. بکارلردن ویرکی آلمق کبی، اوچندن زیاده اولادی اولان پدرلره اعانه ویرمک کبی تدبیرلر شممدی قلممزمک اوجنه کلن وسائط جمله سندنر. بز بوندن نه وقت متنبه اوله جغز؟ مزمن، دائمی خسته لقلره چاره اندفاعی تحریده اهمال کوسترمک بر معصیت ایسه قولرا کبی آفاتک احساسی امرنده اختیار مسامحه جرأتکارانه بر جنایت اولور.

بز هیئت اجتماعیه مزک بویله بر جنایتی قبول ایتیه چکنه قطعاً امینر؛ بناء علیه امید ایدرزکه داخلیه و صحیه نظارتلری و سائر مرجعلر همان کوتاهیته نك امدادینه یتیشیرلر. قولرای اورادن دفع ایتک پک قولای: مادامکه بورادن اعزام ایدیلن اطبا هر فصلیه اهالینک اعتماد تامنی جلب ایدمه مامشدر؛ برئینه باشقعلری، اوصاف لازمه یی حائز اولانلری اعزام ایدالی و بونلر بوتون اسباب موفقیتله یعنی پاره، آلات و ادوات واجزای کیمیویه کبی وسائطه تجهیز اولمیلدر.

بو کبی احوالده بر دقیقه تأخر، ناقابل تعمیر بر خطا تشکیل ایدر. کوتاهیته، تاریخ ملیمزده پک معزز بر موقعی اولان بوصاف و فیضکار عثمانی یوردینک، بر زمانلر مصنوعات بدیعه سی دیلدرده داستان اولان بر قطعه محاسن پناهک قولرا کبی بر آفت هائلدن قورتارلمسی کوچوک بر همه متوقفدر، بو همک اسیرکنمسی سینیه اقدس وطنده قانماز جریحلر آچه جقدر.

آ کلا دق: عصیانلری، اجنبیلر تشویق ایدیور، بر طاقم شهرت دوشکونی، منافع شخصی کوله سی مفسددرده اونلره آلت اولیور... بو عصیانلری بر دفعه باطلادقن صکره، عسکرلر، سلاحلر سوندرمکده قابل دکل... بناء علیه بر قاج سندهر، صوکی کله یی سوقيات عسکریه مجبوریدر، بونلری یا بمقده حکومت معذوردر. بکی اما، اناطولی بی بتیرمکده توکتمکده او سوقياتدن اصلا کیری قالمایان بوصالغین خسته لقلرده می اویله؟ بونلره قارشیده حکومتک هیچ بر چاره سی، تدبیری یوقی؟

معلمین اسلامیة قونفره سی

قلبه ده منتشر «بالقان» رفیق مژدن:

عثمانی روس سفر اخیرنده عثمانی اردولرینه جولانگاه اولان شمنی، بوسنه التنجی بلغارستان معلمین اسلامیة قونفره سنه بر مرکز

ایستلر! دیمک که بونلر، امثال عدیده سی کبی، جاهل و غافل خلقی جلب ایچون (شریعت) کله سنی آلت اتخاذ ایتیشلردر. تأسف، صدهزار تأسف: بودناشته!..

بوراده نه پایله بیلیر؟ قوت حکومت اولدقن صوکره هرشی. بوراده نه پایلی در؟ بردماغ، بر تجربه و بردستور اولدقن صوکره ینه هرشی. ثبوت؛ هرشی پایله بیلیر!..

ع.ع

مطبوعات

اناطولیده صالغین خسته لقلر

بز بر چوق دفعهلر سویلدک، وینه ده سویلیه جکز، اصلا سویلمکدن اوصانیه جغزکه عثمانی دولتک اسل کوده سی اناطولیدر؛ بویله اولقله برابر یتیم کبی اک آز باقیلانده او مبارک قطعه در. زوالی اناطولی، وطنی ایچ و طیش دشمنلره قارشى صاقلامق ایچون کوربوز اولادلرینی، قره طاغ، بلغارحدودلرینه، مالیسور قیالقلرینه یمن جوللرینه کوندیرر، انا، انا او جاقلردن آیرر؛ او صوئوق طاغلر، او آتشلی قوملر، بو مطیع، بو صادق قهرمانلرک بر جوغه قاردن، اوتدن مزار اولور، بویله جه سندن سنه یه تارلای سورده جک صاغللام قوللر، نسلی آرتدیره جق قوچ یکتیلر اکسیلور، طوریر... صانکه بونلر یتشمه مش کبی، دیگر طرفدن صالغین خسته لقلره او انا، انا ایلی قاوورمقده، ایصنرلامقده، عصیانلر، محاربه لرله یاریشه چیقمش کیدر. ایشندکریمز صحیح ایسه، شو صیره لرده؛ قوللره، اناطولینک بعض کویلرینی زهرلی دیلیله یالایوب بوسبوتون یوق ایتمشدر!.. مملکتک هر طرفدن چوق وای حوادث آلان «رنین» کچن نسخه لرینک برنده شو معلوماتی ویریورکه، نه قدر چوق او قور، چوق دوشونلورسه او قدر فائده در.

«کوتاهیته بر مدتدن بری حکم سورن قولرا کسب شدت ایتمشدر. استحصال ایتدی کمز معلوماته نظراً خسته لغک اندفاعی تأمین ایچون استانبولدن کوندیریلن اطبا ایله محنتجه استخدام ایدیلن دو قورلر بویوک بر نتیجه الیه ایده مامشدر. هیچ کیمسه خسته سنی خبر ویرمیدکنندن خسته لق متصل ترقی ایتیمکده در. پک چوق مصاب وارنده کیزلی قالمقده در.

«کوتاهیته قصبه سنده وضعیت بویله پک الیم، پک فجیع اولدینی کبی ملحقاتی ده بزه نیکیلنک ویره جک بر ماهیتده دکادر، کوتاهیته کویلرنده قولرا قیشدن بری موجود ایش، قیشک شدتی واهالی علیه نك جهالتی نتیجه سی اوله رق خسته لق اوزمان دویولماش. بش